

THE ONLY SLO-
VENIAN DAILY
BETWEEN NEW
YORK & CHICAGO
THE BEST ME-
DIUM TO REACH
180.000 SLOVENI-
ANS IN U. S., CA-
NADA AND SO.
AMERICA.

ENAKOPRAVNOST

SLOVENIAN-EQUALITY-DAILY

NEODVIŠEN DNEVNIK ZASTOJAJOČ INTERESE SLOVENSKEGA DELAVSTVA

"WE PLEDGE
ALLEGIANCE TO
OUR FLAG AND
TO THE REPUB-
LIC FOR WHICH
IT STANDS: ONE
NATION INDIVIS-
IBLE WITH LI-
BERTY AND JU-
STICE FOR ALL."

VOLUME III. — LETO III.

CLEVELAND, O., ČETRTEK, (THURSDAY) JULY 8th 1920

ST. 160 (NO.)

Single Copy 3c

Entered as Second Class Matter April 29th, 1918, at the Post Office at Cleveland, O. under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

Posamezna številka 3c

Published and distributed under permit (No. 728) author. by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Cleveland, O. By order of the President, A. S. Burleson Postmaster, General.

"Živ mrlič" deset tednov.

Fort Smith, Ark. 7. julija. — Hubert Wright, 26-letni farmer in svoje čase vojak ameriške armade, ki se je vdeležil bojev v Argonah, je že deset tednov popolnoma duševno otrpnel; že deset tednov ni izpregovoril besede, že deset tednov ga hranijo potom posebne cevi in ves ta čas je oči vidno duševno popolnoma mrtev. Toda navzlic vsemu temu še živi in je še fizično precej krepak!

Najprej se je mislilo, da je to slučaj spalne bolezni, toda vsi zdravniki, ki so dosedaj njegov slučaj od bližje proučili, pravijo, da je to le kataliptična otrpjenost.

Dr. Eberle, ki je tekom vojne bil pridelen ameriški mornariški bolnišnici v Franciji, je temeljito preiskal ta slučaj.

"Storili smo vse, kar pozna zdravniška veda, da ga zbudimo," pravi dr. Eberle. "Dvakrat tekom šestih tednov se nam je to posrečilo s pomočjo elektrike, toda po preteku petnajstih minut se je vselej pogreznil zopet v še večjo duševno spanje."

Wright ostane v vsaki poziciji, v katero ga položi strežnik. Drži svojo roko nad glavno čelo pol ure, nakar mišice polagoma oslabe, kar pa je vendar več kot more vzdržati po vrpečni zdrav človek.

Nedavno tega je Dr. Eberle priredil, da je krajevna zdravniška zveza obiskala Wrighta. Po konferenci z dr. Eberlejem je slednji vprašal zdravnike, kaj bi po njih mnenju moglo biti uspešno za vzbujenje bolnika. Eden izmed zdravnikov je dejal:

"Najдите moža, ki ga je hipnotiziral."

Wrightov dom je blizu Cartersville, Okla., ter je po polju farmer. Pred malo manj kot enim letom je prišel iz Francije in meseca decembra se je oženil.

Kmalu nato so njegovi starši in njegova žena apazili, da z njim nekaj ni v redu. Dejal je, da mu nekdo streže po življenju in je začel nositi s sabo revolver.

Ko je to stanje postajalo vedno slabše, so ga odpeljali v vladno bolnišnico v Houston, Tex. Tam se je kmalu pogreznil v popolno duševno onemoglost. Nobena stvar ga ni mogla zbuditi. Spoznal ni nikogar več, toda potom prehranjevanja s posebno cevjo, se mu je fizična moč kmalu zopet povrnila. Proti koncu aprila ga je njegova žena dala prepeljati v to mesto, ker je bližje doma.

Dr. Eberle pravi, da je pred kratkim izpregovoril nekaj besed. Dejal je strežnici, da naj gre proč in ga pusti v miru. Kot se poroča, se je v francoski armadi pojavilo tudi nekaj sličnih slučajev, katere se smatra kot za neke vrste posledico od razporenja šrapnela v neposredni bližini. Kot se izjavlja dr. Eberle se je v nekaterih slučajih bolnike potom elektrike in atletike popolnoma prignalo nazaj k zavesti.

Snovanje tretje stranke.

Chicago, 7. julija. — Duh, ki prevladuje med zbirajočimi se elementi, ki stremijo po ustvaritvi tretje stranke, je v prvi vrsti duh konstruktivnosti.

Popolnoma nemogoče je ovreči dejstvo, da se obe stari stranki o nevarnosti malo zanimajo za presnovne probleme in zelo močno je prepričanje, da je temu tako, ker je v prid kapitalistom in da se je teh vprašanj izognilo na njih željo.

Naša dežela še vedno ni sklenila miru s svetom. Storili nismo še nikakih korakov za ohranitev svetovnega miru. Vsi tujezemski narodi miso o nas pravilno poučeni in nas zasmehujejo. Še vedno nas teže avtokratične naredbe in oblasti, katere so se vstanovile za časa vojne. Konstitucija ne predstavlja več drugega kot raztrgano tarčo, v katero streljajo razni kompanijski advokati in je med ljudstvom samo še predmet sumnje.

Kdo ima dobiček od tega položaja? Velik biznis! Tok proti plutokraciji je direkten in silen.

Pomirjenje industrijskih nemirov s pomočjo zveznih vojaških čet pod vojnimi zakoni, je jako cenena in udobna metoda velikega biznisa. Ljudstvo pa plača račun v celoti.

Uvedba neprostovoljnega suženjstva potom zveznih sodišč kot v Indiani, je poteza v prilog plutokracije, ki znači, da veliki biznis ni imel nikdar poguma, da osebno kaj postavlja v nevarnost.

Visoke cene in splošna luksurioznost imajo za posledico, da se vojni bondi zbirajo na Wall Streetu in naši ekonomisti in finančniki izjavljajo, da se s to stvarjo ne bo odnehalo toliko časa, da bo ljudstvo popolnoma obubožano ali pa da bo odvisno za življenje od dneva do dneva.

Sirom dežele se sliši klic po tretji stranki. Tu v Chicagu se zbirajo trije bistveno radikalni elementi, ki pa so glede osnovnih principov progresivizma v popolnem sporazumu.

Ako se združijo na podlagi teh osnov in stvorijo novo stranko, tedaj bo to brez dvoma imelo jako velik vpliv pri našem narodnem odrešenju izpod jarma vladajoče plutokracije.

Včeraj smo poročali o dveh izgubljenih punčkah, ki ste izgubili blizu Garfield parku. Našli so jih že včeraj, eno miljo vstran od prostora, kjer se je vršil piknik. Našel jih pes, ki je nato pričel lajati. Na lajanje je prišel farmerski pomočnik, ki jih je prepeljal v hišo. Ta velika deklica je povedala, da ste bili ves čas v gozdu ter niste znali domov. Obe ste bili zelo lačni in premočeni od dežja. Očeta izgubljenih punčk so takoj obvestili, da je prišel na mesto. Obe, Dorothy in Albina Mausser ste bili izgubljeni od nedelje, od desetih dopoldan, do včeraj zjutraj.

Svarilo Nemčiji.

Spa, 7. julija. — Lloyd George je Nemčiji izročil ultimatum, v katerem je rečeno, da se bo konferenca v Spa končala, ako kancelar Fahrenbach in njegovi delegatje ne prinesejo na površje definitivnega predloga za razoroženje do 3. ure danes popoldne.

Nemci so prosili, da se rok za izvedbo grožnje podaljša vsled tega, ker so nekateri izmed njih vojaških delegatov odsotni.

Na konferenci se je tudi odločilo, da se bo prošnja Turčije za preuredbo njene mirovne pogodbe odločno odklonilo. Seveda, o tem vprašanju bo končno odločil še najvišji svet.

Nemški vojni minister Gessler, je v pogovoru, kmalu po dohodu v Spa izjavil, da se veseli, da mu bo dana prilika, da razpravlja o razoroženju, toda je dal obenem tudi razumeti, da bo resigniral, ako zavezniki ne podajo ugodnejših pogojev, kot pa so jih dosedaj.

Fehrenbach se je obrnil na zaveznike, da zaupajo dobrim namenom Nemčije.

"Star mož sem," je dejal Fehrenbach, "in poznan vsled svoje poštenosti. Državni zbor me je poveril, da izvedem pogodbo in jaz sem vam isto tudi obljubil. Odgovarjal bom pred neko višjo silo — pred svojim Bogom — ako ne izvedem teh obljub." Ko je kancelar to govoril, so mu prišle solze v oči.

Toda govor ni imel dosti učinka na angleškega ministrskega predsednika, ki je zahteval, da takoj poda dokaze, da ima Nemčija dobre namene.

Lloyd George je izjavil, da je ententa razočarana, ker Nemčija še ni izpolnila svojih obveznosti. Dejal je, da je Nemčija upravičena do 100.000 vojakov in pušk in do 2000 strojnih pušk. Mesto tega pa ima Nemčija danes 200.000 vojakov, 50.000 strojnih pušk, 12.000 topov in na milijone pušk.

"Mi nočemo biti brezobzirni, toda namenjeni smo, da nočemo imeti neprilik niti z nemškimi militaristi niti z nemškimi boljševiki," je dejal Lloyd George.

Fehrenbach je naštel izvanredne razmere v Nemčiji tekom preteklega leta ter je dejal, da je sedanja armada potrebna, ker so radikalni in razne bande roparjev po deželi dobro preskrbljene z orožjem.

Pozor delničarji Slovenske Delavske Zadruga v Collinwoodu. Tem potom se vam naznanja, da se vrši delniška seja v soboto zvečer, to je 10. julija, v Slovenskem domu. Zapišite si, to je glavna delniška seja, in ker so zelo važne stvari na dnevnem redu, se vas pozivlja, da se gotovo vdeležite te seje.

Anna Prohoremska, ki živi na 2535 vzhodni 35. cesti, je bila napadena včeraj opoldan, doma na svojem domu. Ropar je prišel v hišo z nastavljenim samokresom ter jo prisilil, da mu je dala sto dolarjev. Joe Marlevic, ki je videl ta prizor, je hotel ustaviti roparja, toda ta je oddal dva strela na Marleviča, toda ni zadel.

Trgovina z Rusijo je obnovljena.

Washington, 7. julija. — Ameriška vlada je danes zopet potrdila obnovev trgovine z svetovni vojni. Ko se je sklenilo ponovno obnovev trgovine z Rusijo, se je pri tem popolnoma prezrlo pripoznanje de facto vlade Rusije. Hugh Gibson, minister Poljske, ki je sedaj v Washingtonu, in ki je začasno nastavljen v državnem oddelku, je naznanil to novico, pri čemur je tudi povedal, da je Amerika podzela te korake popolnoma neodvisno od zaveznikov.

O tej mogoči pogodbi se je dalj časa že premišljevalo in ukrepalo med Združenimi državami in narodi, ki so bili v svetovni vojni. Reklo se je že, da je bila to tista ponudba, katero je Amerika dala zaveznikom v adoptiranje. In takrat se je odgovorilo in predložilo nasprotni predlog s sugestijo, da bi se obnovilo trgovsko zvezo z Rusijo, toda bi se rabilo v zaenjavu blaga ruske kooperative.

Toda Združene države so bile mnenja, da so kooperative, ustanovljene še pod redno carsko vlado, popolnoma pod boljševiško nadvlado, in da bi trgovanje s temi kooperativami bilo baš isto, kot bi pripoznali ljudsko rusko vlado.

Boljševiki so imeli dobre argumente v tujih državah, kaj delajo zavezniki z Rusijo. Navajali so, da zavezniki strajajo nedolozne otroke in žene v Rusiji stem, da nečje trgovati z ruskim narodom, ker bi radi spremenili rusko vladno formo.

Poročilo pristavlja tudi to, da bo vsak trgovec lahko imel to zvezo, toda odgovoren bo le on sam, kakor tudi njemu pripade vsako rizikiranje.

Eno pa je gotovo: Rusiji so se odprla pota. Kar je priznala Amerika, to bodo naredile tudi druge države. Stvar se priznava malo bolj počasi, toda gotovi smo, da se skoro mora priznati, kajti ekonomske zahteve silijo in zahtevajo to zvezo.

Dr. Jugoslav Camp šte. 293 W. O. D. W. se naznanja, da se od sedaj naprej zboruje vsako drugo soboto v mesecu, zvečer ob sedmi uri, in sicer v Slovenskem narodnem domu, in ne več v Grdinetovi dvorani. To je bil sklep zadnje seje, da se preselimo v S. N. D. Clane se prosi, da se gotovo vdeležijo te seje dne 10. julija, ker imamo več važnih stvari na dnevnem redu. Pogovorili se bomo tudi radi veselice, ki se vrši dne 1. avgusta.

J. R. Z. v Collinwoodu pozivlja, da se vdeležite seje v petek zvečer ob pol osmi uri v Kunčičevi dvorani. Lepo se vsi prosi, da pridejo na to sejo, ker se bo ukrenilo glede nameravnega piknika.

Boj za žensko volilno pravico se še le pričenja.

Boj za žensko volilno pravico se je pričel. Demokratska stranka prosi predsedniškega kandidata Cox-a, da naj vpliva na države z večinsko demokratsko postavodajo, da naj ratificirajo amendment o ženski volilni pravici, če ga še niso ratificirali. Republikanska stranka dela isto pri Hardingu. Prišlo je tekmovalje obeh strank, toda prikažala se je na površju tretja stranka, Ameriška ustavnoliga, ki je že prosila postavno prepoved pri distriktnem columbijskem najvišjem sodišču, katere naj veže roke državnega tajnika Colby-a, da ne more naznaniti narodu, da je že 36 držav sprejelo žensko volilno pravico. Ta liga navaja v postavni prepovedi osem točk, izmed katerih pravi prva, da ustava Združenih držav daje izključno vsaki državi posebej pravico, komu naj ona da pravico do volitev. V drugih točkah se navaja par držav, ki so nepostavni potom prišlo do ratificiranja in tako naprej.

Demokratje imajo sedaj tri države, v katerih bodo delali nato, da se ratificira ženska volilna pravica. Te tri so: Louisiana, Tennessee in North Carolina. Gov. Cox se je že izrazil, da je dolžnost države Louisiane da se izreče za žensko volilno pravico, da bo tudi on delal na to, da jo postavodaja odobri. Rekel je: "Jaz morem izraziti zaenkrat le moje mnenje. To je pač stvar, katero država dolguje demokratski stranki in mora ukreniti takoj."

Kakor je videti, bo boj zopet zanimiv, bolj kot smo pričakovali. Bo li držala položena postavna prepoved, to bomo zvedeli v najkrajšem času. Da li pride ta razprava pred višje zvezno sodišče, je vprašanje tukaj, kdaj bo prišla pred to najvišje sodišče. Najvišje zvezno sodišče nima svojega zasedanja nič preje kot še le v mesecu oktobru. Ako se obravnava začetki z nižjim sodišču preko mesec oktober, potem se lahko zavleče pri najvišjem zveznem sodišču do meseca novembra, v katerem se bodo vršile predsedniške volitve, in ženske ne bodo volile.

In danes se vprašujemo: Bodo-li volile v mesecu novembru?

VILLA SE BO PODAL?

El Paso, Tex., 7. julija. — Neka brzojavka na "El Paso Times" od poročevalca v Torreon, Mex. pravi, da je Francisco Villa podpisal premirje ter izjavil svojo pripravljenost, da preneha z napadi na vladne posadke in mesta.

Poberači kuhinjskih ostančkov v Clevelandu so šli na štrajk. En dan so bili na štrajku. Potem pa jih je sklical skupaj direktor Bernstein na Canal cesti, kjer so se pogovorili. Može so zahtevali povišanje iz \$5.00 do \$7.00, to stanek pri tajniku dr. Tolstoj, št. 26, ki stanuje na 1294, da pobotoli so se, da so sprejeli le šest dolarjev. Mesto ima 250 kuhinjskih poberačev.

Poljaki zopet tepeni od boljševikov.

Berlin, 7. julija. — Poljska fronta od Pripet pa do Carpathians je popolnoma razbita in situacija je zelo slaba. To poročilo je dobil list Allgemeine Zeitung v Berlinu od zanesljivih uradov.

Rusi potiskajo Poljake južno od Kijeva in Rovna, kjer so nalleteli le na male odpure.

Varšavsko poročilo listu Frankfurt Zeitung pa pravi, da so boljševiki pričeli z ofenzivo na severni fronti, to je severno od Molodecno-Polotsk železnice; naredili so prvi napad, toda se jim ni posrečilo, kot so si predstavljali.

SO LINČALI NAPADALCA DEKLETEVEGA.

Danville, Va., 7. julija. — Red Roach je bil ustreljen od oboroženih trume farmerjev prav blizu Roxboro, N. C. Farmerji so se hoteli maščevati nad njim, kjer je on napadel 13-letno hčer nekega farmerja. Iskali so ga dvanaest ur, predno so ga našli, nakar so ga kar na svojo roko sočili in ustrelili. (Zakaj pa imamo sodnije in sodnike v Ameriki?)

DVA ČRNCA SEŽGANA NA GRMADI.

Pariz, Tex., 7. julija. — Tukajšnje oblasti so prepričane, da sta črnca, brata Herman in Irvin Arthur, kateri je množica sinoči sežgala na grmadi, zakrivila umor farmerja J. H. Hodgesa in njegovega sina Williama.

Kot se trdi, sta črnca ravno predno se ju je sežgalo, izjavila, da nista hotela delati v soboto, nakar jima je Hodges dejal, da morata ali delati ali pa se spraviti iz njegove kočee in da je Hodgesov sin nato prišel v kočeo, da ju vrže ven.

Črnca sta bila sežgana na grmadi potem, ko je druhal napadla tukajšnjo ječo ter ju osvojila. Žrtvi sta bili odvedeni na neki kraj, kjer je bil ob vznožju nekega droga za zastavo že pripravljen kup lesa. Oblasti so se danes pripravile, da preprečijo vsake nadaljne izbruhe plemenskih bojev.

H. J. Manning toži mesto Cleveland, oziroma okrajne komisarije za \$1.000 odškodnine. Ona je bila namreč ranjena v lanskim prvomajskih pobjah, ki so se vršili na Public Square. Prizadete poškodbe jo še vedno ovirajo pri delu, zato toži, da se ji da odškodnina. Ona pravi, da so komisariji krivi njene nesreče, ker niso preskrbeli dovolj močne obrambe. Ona je bila pobita na tla v bližini devete ceste.

Kadar novico zveste, povejte jo tudi nam. Mi jo priobčimo radevolje.

Kadar vam preostaja kak dolar, spomnite se na S. N. D., ter kupite delnico S. N. D. v Clevelandu.

Danes zvečer se vrši sejo pri tajniku dr. Tolstoj, št. 26, ki stanuje na 1294, da pobotoli so se, da so sprejeli le šest dolarjev. Mesto ima 250 kuhinjskih poberačev.

En milijon oborože- nih mož ima Nemčija.

Spa, Belgija, 7. julija. — Nemčija ima še sedaj en milijon oboroženih vojakov, ki imajo dva milijona pušk. Zavezniki so poslali Nemčiji noto, v kateri je povprašujejo, kdaj se bo Nemčija razorožila. Nemška vlada je vprašala zavezniške, da naj jim dajo na razpolago nadaljnjih šestnajst mesecev, da izpolnijo pogodbo, ki govori o razoroženju.

Tak je bil nemški odgovor napram zaveznikom na ultimatum, katerega so jim poslali včeraj iz Spa konference.

Zavezniki pa se ne strinjajo z odgovorom Nemčije ter so tudi "ovrgli sprejem tega odgovora. Konferenca je poklicala v posvetovanje maršala Focha in feldmaršala Wilsona, da sestavita odgovor nemški vladi, in katerega se že pričakuje jutri opoldan.

Zavezniki pravijo, da morajo vprašanja razoroženja, premoaga, vojnih kriminalcev in Dančinga preje rešiti, predno pridejo na kako drugo vprašanje.

Včeraj je bila tudi posebna seja med Lloyd George in Herr Simons, nemškim tujezemskim ministrom. Angleški ministerški predsednik je dejal, da se mu zdi nerazumljivo, kako more biti to, da nemška vlada dovoljuje stotisočim v Nemčiji, da nosijo puške, in da so te puške v rokah nemškega naroda proti volji nemške vlade.

In glejte, kaj mu je odgovoril Simons:

"Jaz si usojam povedati vam gentlemanu, da je tudi neke del angleškega kraljestva, kjer se dobi veliko več pušk in rokah naroda, in so tudi v rokah proti volji vlade."

Von Seecht se je izjavil, da je Nemčija delala na to, da bi razorožila svoj narod, toda bila je velika težkoča spraviti skupaj te puške. Kar se tiče brzostrelnih pušk, jih je Nemčija oddala že ob času premirja 25.000 in med premirjem se jih je dalo zavezniški komisiji 48.000. On pravi, da jih ima sedaj milijona 6.000, državna obramba 5.000, in policija 5000. Vlada je bila pripravljena oddati vse strojne puške v enem letu. On je tudi dodal, da imajo Nemci še 1.700 topov, ko jim jih pogodba dovoljuje le dve sto.

156 NOVIH ZDRAVNIKOV.

Columbus, 7. julija. — Državni zdravniški odbor naznanja, da so razven šesterih vsi dijaki medicinske fakultete, katerih je bilo 161, prestalo končni izpit.

Rudolf Šimek, star 18 let, se je pripeljal iz države New York. Sel je na dolgo pot; s seboj je imel \$75.00 v denarju in eno vojno zadolžnico za \$50. Tudi električno žepno svetilko je imel — pa štiri samokrese. Well, stražnik ga je aretirar, policija pa bo dobila zvezo z njegovimi stariši, da se pogovorijo, zakaj je Rudolf prišel tako oborožen v Cleveland.

"Enakopravnost"

IZHAJA VSAK DAN IZVEMŠI NEDELJ IN PRAZNIKOV

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Owned and Published by
THE AMERICAN-JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
 Business Place of the Corporation. 6418 ST. CLAIR AVE.
 SUBSCRIPTION RATES:
 By Carrier 1 year \$5.50, 6 mo. \$3.00, 3 mo. \$2.00
 Cleveland, Collinwood, Newburgh by mail..... 1 year \$6.00, 6 mo. \$3.50
 3 mo. \$2.00.
 United States 1 year \$4.50, 6 mo. \$2.75, 3 mo. \$2.00
 Europe and Canada 1 year \$7.00, 6 mo. \$4.00
 POSAMEZNA ŠTEVILKA 3c SINGLE COPY 3c

Lastuje in izdaja za
Ameriško-Jugoslavanska Tiskovna Družba.
 6418 ST. CLAIR AVE. Princeton 551. 6418 ST. CLAIR AVE.
 Za vsebino oglasov ni odgovorno ne uredništvo, ne upravljanje.
CLEVELAND, O., ČETRTEK, (THURSDAY) JULY 8th 1920

104

IZOBRAZBA IN ČLOVEŠKO ŽIVLJENJE.

Človeško življenje ni več primitivno; vzdignilo se je preko prvotnih navad in običajev, katere je dajala izključno le narava. Človek je prišel iz zemeljskih jam, kotlin in duplin; sezidal si je hišo, preoral zemljo, napravil obleko, zasledil pota zvezd in zemlje same; človek je postal vodnik in gospodar narave same. Človek se je pomehkužil poleg vseh znanosti, katere je zasledil v naravi; človek se je tudi tako odaljeval naravnim zakonom, da sploh več nima tistega finega čuta, kakor ga zapazimo pri divjih živalih. Človek je postal poleg izobraženih tudi velik praznovorec, ker ni poznal tega, kar je vedel njegov sosed. — Na koncu vseh koncev: Primitiven človek je danes med izobrazbo današnjih dni velik revež, ker ne razume, kaj se godi okoli njega, je čisto duševen revež in trpi bolj kot navadna živina. Ljudje brez vsake izobrazbe so mnogokrat največja cokolja v družabnem življenju.

Le pogledajte v današnje življenje. Otrok se rodi, in skoro prva skrb države in starišev je, da se ga pošlje v šolo. Hm, čemu v šolo, bi se marsikateri vprašal. No, saj se tudi še najdejo ljudje, ki so proti vsem šolam, in računajo na to, da bodo njih otroci izhajali prav tako lahko, kot so delali oni, nezavedajoč se, da so bili največji sužnji današnjega sistema. — Da, v šolo mu je potreba iti, ker danes ni več tiste primitivnosti na zemlji, kot je bila takrat, ko je človek živel v jamah. Takrat ni bilo potreba čitati in računati, takrat se ni "elalo na strojih in vozilo z močjo elektrike; takrat je narava sama skrbela, da se je človek branil istotako, kakor se branijo danes živali.

Človeški razum je napredoval potom vežbanja in vednega iskanja. Možgani so se pričeli razvijati, postali so popolnejši in podloznejši človeku samemu, tako, da je človek pričel duševno delati. Eden se je izrazil, a drugi se je moral od njega vaditi, to se pravi: učiti se je moral, če je hotel, da je znal.

Kaj zna danes otrok, ki pride na svet? Precej primitivnosti je v njem, kakor tudi že pogoji, da se bo lažje privadil razmeram in odgovornostim današnjega sistema, ko bi mogel privaditi divjak, ki je živel pred par tisočletji. Pustite tega otroka samemu sebi, odvzemite mu pogled v sedanje človeško življenje, zapodite ga v gozd in ga imejte tam do dvajsetega leta — vprašajte

se sami, kaj bi se zgodilo s tem človekom.

Prejemenjena primera bi vam bila za slučaj, kjer bi se človek popolnoma nič ne naučil o današnjem življenju. Pogledajte pa slučaj, kjer se ne da današnjemu človeku toliko potrebne izobrazbe, da bi pomnil glavne človeške naloge. Vzemite si za vzgled človeka, kateri je bil baš toliko poučen o človeškem življenju, da mu postane tako skrivnostno in nerazumljivo, da se ustraši žabe v sobi, in pade na kolena in moli, če strela udari v napolnjen strelovod. To se dogaja še danes. Imamo zopet ljudi, ki so šli preko višjih šol — baš v Ameriki jih je precej, to vemo iz lastnih izkušenj — ki se učijo fiziko, splošno znanstvo, geometrijo, algebro, ekonomijo, aritmetiko in druge predmete, toda koncu šole imajo baš toliko pojma o življenju, kot so ga imeli takrat, ko so prišli v šolo.

Torej kaj nam je potreba v življenju?

Prvič nam je potreba šole, potem izkušenj; potrebujemo teorijo in prakso, če hočemo, da razumimo življenje ter odgovorjamo na njegove dnevne potrebe. Prva pa je izobrazba. Mi vam pišemo to raditega, ker hočemo dobro vam in vsem drugim, katere poznate vi. Mi vam hočemo s tem nasvetovati, da se izobražujete vedno in vedno, posebno pa takrat, kadar od vas zahtevajo dnevne in življenske razmere. Da pa se razumemo, vam najlažje povemo to: Vsakemu Slovincu v Ameriki je potreba, da se priuči angleškemu jeziku saj toliko, da sam opravi svoje posle, kadar mu je potreba. Slovincem v Ameriki je tudi potreba, da se učijo svojejezičnega jezika. Koliko jih je, ki imajo tako slabo pisavo, čitanje in računanje, da jih je čisto sram, ko morajo pokazati, kako malo premorejo. Koliko je Slovincem v Ameriki, ki ne poznajo slovenske literature, slovenske zgodovine, in ki niti ne vedo, zakaj jih čoln življenja zanaša v kraje, kjer morajo trpeti do smrti. Nevednost je njih sestra, nevednost jih vodi do slabih del, slabega razumevanja in čestokrat do velikega praznoverja, ki je cokolja naprednih elementov.

Cleveland je precejšnja slovenska naselbina. Lahko štejemo, da imamo okoli dvajset tisoč prebivalcev, med njimi mnogo takih, ki bi šli v šolo, da se priučijo angleškega in slovenskega jezika, če bi imeli priliko. Če rečemo, da bi imeli priliko, si mislimo pri tem tudi to, če bi se jih spravilo v šolo z dobrim in poučljivim navetom.

Naloga slovenskih listov v Ameriki naj bi bila, da od sedaj naprej ne bi samo priporočali in vpili o nekaki delavski naprednosti, katero bi zalagili z "dnevnimi novicami", ampak z izobraževanjem potom dobrih knjig, razprav in zgodovine. Slovenska inteligenca v Ameriki naj bi večkrat svetovala ljudem, kaj naj čitajo, ne pa oglaševal povesti, v katerih ni drugega kot prazna slama. Ljudem bi morali povedati, kaj je lepega v literaturi, kaj je lepega v naravi, kaj je lepega v morali, kaj se sme človeku reči in kaj zopet ne; samo povejmo jim, saj ljudje radi sledijo.

Veliko se danes govori o boljših razmerah, toda boljših časov ne bo, dokler ne bodo ljudje izobraženi. Katerakoli država je hotela, da so se njeni državljani povzpeli duševno in materialno, ona jih je poslala v šole. Izobraženi ljudje so povečini napredni in delavski prijatelji. Pravilno poučeni ljudje niso prevzetneži in velikani dnevnih besedarij. Ne zabite, da je ta trditev vsepovsodi resnica, kajti mnogo in mnogo izob-

raženih ljudi je danes orodje onih, ki držijo v eni roki peščico izobražencev, v drugi pa trume neizmerno neizobraženih delavcev. Izobrazbe dajte tem delavcem, odprite jim oči, toda ne samo v politiki, ampak tudi v zgodovini, o naravnih zakonih in o vsakdanjem življenju, dajte jim različne duševne hrane, kakor dajete različno hrano telesu, pa se vam bo obrestovalo v politiki, pri delu in določevanju vladnih form. Izobrazba je vir današnjega napredka, kajti svet je stopil tako visoko, da vzame danes več let, predno more en človek preštudirati samo eno znanost od korenin do zadnjih poglavitih vejic. Kakor je razdeljeno danes delo v tovarnah, da gre ena dogotovljena ura skozi dva tisoč operacij, skozi petsto rok ali več, tako mora danes znanost iti skozi več sto mož, da jo samo enkrat razumejo.

Zato pa vsi na novo polje, na polje izobrazbe. Učimo se jezika, domačega in istega, katerega potrebujemo; berimo knjige, razprave in dobre nasvete. Če skrbimo za treh, skrbimo tudi, da bo naša glava baš tako zadovoljna.

Prisilno delo v kapitalistični in socialni državi.

Eden najbolj odločnih naprotnikov priznanja sovjetske vlade v Rusiji je prejšnji ameriški tajnik za trgovino W. E. Redfield. — Na sestanku, ki se je vršil pred par tedni v Atlantic City, na katerem so bili zbrani bančni mogotci Združenih držav, je izjavil, da je pričakovati v vsakem trenutku konca takozvane rdeče republike.

Rekel je, da so ruski mogotci, spadajoči v boljševiški tabor, poleg nešteti drugih zločinov, završili nad ruskim narodom še nadaljnji zločin, da so namreč uvedli prisilno delo.

Redfield je izjavil, da si ni mogel misliti bolj uspešnega agitacijskega sredstva proti boljševizmu kot je objavljanje te najnovejše boljševiške odredbe. Izjavil je, da pomenja postavno prisilno delo industrijalno suženjstvo, o katerem nečjeje Amerikanci ničesar slišati.

Prejšnji trgovski tajnik Združenih držav je seveda obrnil resnico na prav tendenciozen način.

Objavljene so bile že določbe, ki se tičejo razmerja med ruskimi delavci napram sovjetski državi kot podjemnici industrijalnih podjetij.

V več kot enem oziru se lahko reče, da je to najbolj značilen dokument našega časa. To pa ne radi tega, ker prihajajo v tem dokumentu na površje socialistične misli in teorije, kojih uresničenje pomeni obenem tudi izpolnenje težnj

socijalistov ter konec kapitalističnega sistema, temveč predvsem dejstvo, da je za tem dokumentom moč, ki je trdna v svojem sklepu, da bodo besedam sledila tudi dejanja.

Resnica je, da je ruska sovjetska republika proklamirala dolžnost do dela in da je v gotovem smislu besede uvedla tudi prisilno delo.

S tem pa ni napravila pravomerni stari rek, da oni, ki niso dela, tudi ni upravičen jesti.

Ta beseda je seveda vzbudila veliko ogorčenje v krogu onih, katerim je delo sramota, in ki sploh še niso nikdar delali.

Iz teh krogov je čuti jadikovanje, da se drzne republika kmetov in delavcev uveljavljati take zakone ter siliti ljudi na delo s tem, da vladna oblast uveljavlja zakon, ki določa, da mora vsak posameznik delati.

Ameriški krogi, iz kojih vrst je prišel tozadevni protest, smatrajo carsko vladno za edino vladno obliko, ki je dovoljena od Boga.

Iz njih protestov proti prisilnemu delu v Rusiji je razvidno, da žive v strahu pred časom, ko bodo ameriški delavci nastopili na enak način ter se poslužili istega orožja, katerega so se poslužili ruski delavci.

To je strah, ki temelji v bojazni, da se bo ameriško delavstvo naveličalo delati za podjetnike ter plačevati dvatisočne obresti podjetnikom, ki ne delajo ničesar. To je napotilo izkoriščevalce, da so se obrnili proti najnovejšemu dekretu sovjetske republike ter izjavili, da protestirajo proti taki odločbi.

Resnica je, da ni kontraktna prostost med kapitalom in de-

lom, med bogatimi lastniki tovarn ter lačnimi delavci, nikdar obstajala. Resnica pa je tudi to, da se zanika delavcem vso prostost prostega dogovora v zadevah, ki se tičejo dela. — To smo doživeli v času, ko je vsa državna moč nastopila proti stavkam v železni in premagarski industriji ter ob priliki stavk na železnicah. Kapitalistično časopisje je stopilo v boj proti vsakemu, ki je skušal strmoljaviti teoretične temelje sedanjega družabnega reda.

Sedaj pa se pojavlja vprašanje, zakaj so nastopili delavci vseh mogočih političnih prepričanj proti uničenju prostega in individualnega delavskega kontrakta, ki je bil razveljavljen v Rusiji?

To je povsem enostavno. V vsaki kapitalistični državi je lakota ona sila, ki razveljavlja prostost delavskega kontrakta. Edina od pomoči proti temu je pravica do organizacije in stavke.

Kakorhitro pa so delavci opazili teh dveh bojnih sredstev, so na milost in nemilost izročili oblasti svojih kapitalističnih gospodarjev.

V vsaki državi, v kateri vlada kapitalizem, so kapitalistični krogi prvi, ki pridejo v poštev in kojih želje se vpoštevajo v polni meri.

Delavec vzame lahko na svojo raven prisilno delo, kakorhitro bo vedel, da ne gre pretežno večina njegovih prizadevanj v žepu onih, ki ničesar ne delajo.

Srbski prestolonaslednik je potoval po Sloveniji. Draga majka srbska, po kaj je prišel tja v belo Ljubljano? Ali je hotel povzdigniti v nebesa Prešernov muzo, ali ji je prišel nesel kočmajko?

Kadar pijete vodo, vedno veste: kdaj je dovolj; kadar pijete pa rozinovca, takrat pa mnogi pozabijo, kje je prava meja. — Večkrat se sreča take ljudi na St. Clair cesti.

Ko so šli jugoslovanski prostovoljci preko luže, se je vpljalo, da po vojni dobijo vsak svoj kos zemlje. Hm, zakaj pa so prišli vsi nazaj?

"Te Deum laudamus" (Tebe Boga hvalimo) so peli v Ljubljani. Najbrže so pri tem mislili takole: Tebe, Boga - prestolonaslednika hvalimo, mi ka toličani in protestantje bde Ljubljane.

V močvirju velemesta
Iz dnevnika slovenske priseljenke.

Spisala L. G.

Meni so stopile solze v oči. — Kdo bi mogel vedeti boljše kot jaz, kako lep je domači gozd. — Kot s čarobno palico pričarano je stalo zopet vse pred menoj. Domača hiša, visoke smreke in borovci, vse, vse.

— Rad bi počival v domačem gozdu. Obljubi mi, da mi boš pripravila tukaj zgornj lepo mestece pod šumečimi smrekami — je nadaljeval.

— Ne govori vedno o smrti, dragi mož, — sem rekla ter zaihtela.

— Nikar se ne solzi, draga, nič več ne bom govoril o tem, ker te preveč razburja. Le obljubi mi, da boš izpolnila mojo željo. Ali hočeš to?

— Obljubljam ti. Spal boš pod najlepšo smreko, kar jih raste v teh gozdovih, — sem rekla.

Kot v viziji sem videla pred seboj to mesto. — Poznala sem ga, dobro poznala.

Skoraj vsak dan vidim barona in več kot enkrat sem hotela stopiti predenj ter mu povedati, kdo da sem.

Komu pa bi koristilo to? — Meni? — Jaz ga ne potrebujem.

Moji hčerki? — Tudi tukaj se klanjajo ameriški denarju še bolj kot plemenitaškemu naslovu, kar sem več kot enkrat videla. Če bi bilo po mojem okusu, ki lahko kupila za svojo hčerko plemenitaški grb kot delajo to številni Amerikanci. Plemenitaški grbi in krone pa teže vsakega, kdor jih nosi, kar vidim sedaj na svojem očetu in njegovi ženi. Ne izgledata kot da bi bila preveč srečna.

Moja hči pa mora postati srečna. —

Usodepolni dan se vedno hitreje bliža. Vedno pogostejše se ponavljajo napadi pri mojem možu. — Strašno je zame videti ga tako trpečega, ne da bi mu mogla pomagati. — Tukaj se vstavi tudi vsa zdravniška umetnost, ki ne more drugega kot olajšati bolečine.

Ganljivo je tudi videti, kako skuša skriti pred menoj svoje bolečine. Boji se namreč, da bom žalostna. Ali je mogoče najti večjo ljubezen?

Kako počasi in svinčeno potekajo ure v večnost! Kako strašno se mora človek boriti, predno more vreči iz sebe breme, ki ga tako neizmerno teži.

Ze več ur sem sedela v spalnici svojega moža. Zdelo se mi je, da spi, kajti počasi in sunkoma je dihal.

Naenkrat se je zganil, se ozrl zamišljeno vame ter rekel nato počasi: —

— Poljubi me ter poljubi tudi najino hčerko. — Sedaj je ni treba semkaj. Za otroka ni primerno gledati, ko se bori človek s smrtjo.

Napravil je z roko kretnjo kot da mi hoče zabraniti vmešavanje v besede ter nadaljeval:

— Ti si me zelo osrečila, draga žena. Ti si mi prinesla nekaj luči v sivo vsakdanjost mojega življenja in zahvaljujem se ti za to.

— S tvornico bo šlo lahko, kajti Tomaž ti bo stal na strani. Zelo ljubo bi mi bilo, če jo ohraniš, kajti njej sem posvetil svoja najboljša leta. Mene samega pa pusti v domovini, in če hočeš ostati rajše pri meni, bodi blagoslovljena tudi zato.

Ves izmučen je umaknil.

Nežno sem mu obrisala pot s čela ter pritisnila poljub na ustnice, ki so imele zame le besede ljubezni in dobrote.

Vse bom storila tako kot želiš — sem rekla. Vse bom uredila v tvojem zmislu.

Ležal je mirno in težko dihanje je ponehalo.

Ob dvanajstih naj bi prišel še enkrat zdravnik. — Prijela sem ga za roko ter sedela mirno poleg njega. Roka je postajala vedno bolj hladna in hladna in mirno brez vsakega boja je zaspal. Ko je prišel zdravnik, je bilo vsega konec.

Ne morem jokati, a vendar me tišči nekaj v grlu, da me hoče zadušiti. — Predolgo sem videla prihajati to največje zlo, da bi stala brez pomoči strašni resnici nasproti.

Nimam časa za tožbe, kajti poiskati moram mesto, kjer bo počival moj mož v senci šumečih borovcev.

Danes hočem iti k stari materi, kajti sklenila sem, da bo moj mož počival v mojem gozdu. Prav nič nimam časa za stokanje brez dela in dejanja. — Ali naj vzame dete seboj? — Ne, hočem še čakati, kajti prvi vihar moram prenesti sama.

Pozneje bom mogoče pokazala stari materi tudi svojo hčerko. Naš šofer je imel dobre dneve. Ze več tednov ni prišel avtomobil iz garaže, a danes me bo odvedel v temni skrivnostni domači gozd.

Ali hočem nejavljena stopiti pred storo mater? Ne, preveč bi se prestrašila in lahko bi celo umrla. Kaj pa, če ne bom nikogar več našla? — Če mi bodo stopil nasproti le tuji obrazi?

Zelo nervozna sem, kajti naporna služba pri bolniku je oslabila tudi mene. Kljub temu pa ne smem biti slabotna ter držati svoje moči skupaj, dokler te ne položim k zadnjemu počitku, moj dragi in zvesti tovariš.

Moram ga pokopati pod smrekami moje drage domovine.

V resnici sem nedosledna ter vem to. Nešteto krat sem si rekla, da nočem več svoj domači kraj ter ostati vedno v Ameriki. — Kljub temu pa me polni sedaj veselje, kot ga nisem občutila že dolgo časa. Okoliščine spreminjajo stvari.

Sedaj je tudi to pri kraju. — Avtomobil me hitro vozi nazaj k svojemu otroku, katerega bom jutro odvedla k stari materi.

Ce mislim sedaj na vse to, ne vem, kako se je zgodilo.

Pod pretvezo, da hočem sporočiti pozdrave neke ženske iz Amerike, sem presila za pogovor. Skoraj nisem mogla govoriti od razburjenja, ko sem končno sedela stari materi in očetu nasproti.

Večkrat sem pričela, ne da bi mogla spraviti preko ustnic besede. Videla sem motreči pogled stare ter nervozno tresoče se roke stare matere.

Ko pa so mi mesto besed privrele solze iz oči, se tudi stara mati ni mogla več zadrževati.

Vzkliknila je: Moja draga Lotica, ter me obhlepila in jaz sem se s solzami oprostila vsega jada, ki je mučil moje dušo.

Oh, da bi vsaj preje šla k nji! Niti enga vprašanja, ki sem se jih bala. Zadoستovalo je obema, sem bila tam.

Sedaj sem srečna, zelo srečna. Končno sem šla mesto, kjer lahko potožim sve svoje gorje. Nisem imela časa za dosti besed, kajti pozneje bo še dosti za to. Predvsem sem morala prositi dovoljenja, se mi dovoli majhen prostor za mojega mrtvega moža. Moj stari oče je postal resen.

— Tega ne morem dovoliti. To sme dovoliti baron.

— Torej baron? Takoj pojdem k njemu.

— Hočeš to? Je vzkliknil stari oče. — Ali veš, hči, mu pojdes?

— Dobro vem. — Vsed tega pa tudi mislim, moja prošnja ne bo zama. Zakaj pa bi ne šla? Mene ni treba biti sram.

— Stari oče je sklonil svojo glavo.

— Napravi kar hočeš, dete. Dosti si stara. sem star ter ne morem več dosti izgubiti.

Najhitreje in najstalneje.

pošiljanje denarja v staro domovino je potom čeka (draft). TUKAJ JE KAR JE POTREBNO:

Mi vam pošljemo ček. To ček pošljete vi naslovljencu in kadar on ček prejme, gre z njim na dotično banko, kjer dvigne denar. Mi izdajamo čeke na vse večje banke v Jugoslaviji. — Pošljamo denar tudi potom pošte in brzojavno. — Naša cena je vedno najnižja.

Pošljamo denar na bančne uloge na vse hranilnice v Jugoslaviji in vam dobimo vložilne knjižnice v najkrajšem času.

Prodajamo parobrodne listke vseh parobrodskih družb. Našim potnikom preskrbimo vsa potna izkazila brezplačno. Dobimo vam družino iz starega kraja v Ameriko. Izpolnjujemo vse javne notarske posle kot so: pogodbe, in razvrstne druge postavne listine. PRIDITE OSEBNO ALI PIŠITE ZA POJASNILA.

NEMETH STATE BANK
John Nemeth pres.
Glavnica i rezerva preko \$2.000.000.00.
v bančnem posloplju 1597 Second Ave.
10 E. 22nd St. NEW YORK CITY

Jaz zdravim samo moške

Moj način zdravljenja se je izkazal uspešnim. Osebnopazovanje metod uporabljenih po evropskih klinikah, ko sem bil v Londonu, Parizu, Rimu, Dunaju in Berlinu in moja 25-letna skušnja v zdravljenju Resnih in Zastarelih bolezni moških, mi daje mnogo prednosti pri zdravljenju in vselej dosežem uspešen rezultat. Ako ste bolni pridite na brezplačno posvetovanje, kjer se odkrito pogovorimo; lahko si prihranite mnogoletno trpljenje in si popolnoma spremenite pot življenja.

POSVETOVANJA IN NASVETI BREZPLAČNI. GOVORIMO SLOVENSKO.

DR. HOWELL 2 EAST EXCHANGE ST.
Vogal Main & Exchange.

Ali ste podrti ali ste moč? Pridite k meni, in pomagal vam bom.
Ure — Od 10 dop. do 4. pop. Zvečer od 6:30 do 8. V nedeljo zaprto.

Bring your Money to Our Bank

Prinesite Vaš denar v našo banko.

Prinesite Vaš denar v našo banko in hranili ga bomo dobro za vas.

Kadar ga hočete rabiti ga lahko DOBITE in tudi še več. Mi postrežemo našim obiskovalcem.

Clovek, ki dela in hrani svoj denar REDNO in gleda nato, da bilanca raste, si ustvarja DOBRO IME.

Dobro ime ima VREDNOST, kadar prinese kako trgovino ali kadar hočete POVECATI trgovino, katero imate.

VAS VABIMO, DA PRIČNETE POSLOVATI Z NAMI.

The NORTH AMERICAN BANKING & SAVINGS CO.
ST. CLAIR & E. 62ND STREET.

ALI VESTE?

Da imamo zvezo z vsimi velikimi bankami v JUGOSLAVIJI?

In da pošljamo denar tjakaj po najnižjih dnevnih cenah in da garantiramo vaš denar.

LORAIN STREET SAVINGS & TRUST CO.

Corner Lorain St. and Fulton Road.

Starca Matije pravica.

(Dalje)

V.

Pa se je domislila zlovoljna stara zima, da se je prežgoda umaknila mladi naslednici, topli pomladi, in ji je pred časom prepustila neomejeno gospodarstvo v deželi, ti otročki ničemurnici, ki misli edino le, kako bi se lepše okitila in ovenčala. Grdogleda se je ozirala iz gorskih kotanj, kamor se je skrila pred toplimi pogledi v dehtečo pomlad zaljubljenega solnea, naokoli, po dolinah, ki so že cvetele in dehtele.

Pa se je v svoji zavisti silno razhudila. In v tej jezi in nevoščljivosti je zbudila v gorskih duplinah in zakotjih neprijazne svoje sinove, ledene vetrove.

Zamrmrali so v prvih hipih vetrovi, kdo da jih moti v snu. A ko so zaslišali znani glas in povelje stare matere, so si naglo obrisali spanec iz oči. Dvigili so se in so jadrno pohiteli širom dežele, čez dol in plan, čez strme gorske vrhove in čez tiha zakotja in zavetja, da na povelje materino ogrene veselje mladi snehi, ji pomandrajajo kakor razdraženi odklonjeni snubi mladi deklici cvetje pod oknom in brsteče zelenje ter ji pomore prve cvete.

V torek navsezgodaj so osedlali divje se vzpenjajoče žrebce, so upregli jadrno tekoče zračne vozove in so se spustili v divji tekmi čez gorovje, čez lesove, čez doline. Žvižgali so v čudno zateglih melodijah, da priganjajo vrance in belce in da bude in oživljajo sami sebi pogum za vratolomno dirko. Jechali so od hrepenenja, da prehitel drug drugega. Včasih so se v besnem srdu sprejeli, se vrtele v divjem pretepu in boju; vresčali, stokali in vzdihovali so v zraku, da so se zemljani zamisljeni in v tesnem pričakovanju ozirali v višave: "Ali nam praznike zamete?" Pod kopiti dirajoče množice so se globoko priklanjala boječa mlada drevesa, tresla in visla so se mogočna stara debela. Stokalo in jokalo je v vejah od strahu in bolesti.

Otroci in starke v vaseh so se s tiho grozo spominjali brezbožnega viteza, divjega lovca. Poltiho so pripovedovale stare babice, kako je šel brezbožnež s svojo pijano druhaljo n lov celo na sveto Veliko noč. Za kazen pa mora zdaj jezdit in loviti v praznem ozračju do sodega dne. Le posluhni, kako bolesto lajajo psi, kako kriče in žvižgajo priganjajo, kako trobi v daljavi lovski rog! — Poslušali so z grozo v srcih in v mislih, in starke so vzdihovale: "Bog se nas usmili!"

Okoli polneve je začel padati dež, polagoma so vmes nalezale snežinke. Zlovoljna zima je pometla po nebu zadnje ostanke snega in ga je sipala na zemljo, da pomori in uniči, česar ne bi mogli uničiti sinovi vetrovi.

Matija je ležal na borni svoji postelji. Trudil se je, da bi zaspal, pa ni mogel.

Tudi prejšnjo noč je spal zelo malo in slabo. V nekaki pol-dremavici, bolešni omotici je preživel noč. Telesno utrujen od vsedneve težavne hoje, duševno potrt in obupan, je bil potreben spanja, pa ni prišlo. V mučni toposti je ležal na slamnici, mislil je le iztežka kakor v vročici. Naposled so se mu nemirne, blodne misli zile v en bridek in bolesten vzdih: "Vse so mi vzele. Brez Boga sem zdaj, brez vsega na svetu!"

Ista misel je hodila z njim ves dan, ko je popolnoma sključen, ves postaran postopal po nizki dremotni sobi; skoraj opotekal se je po njej in se je moral opreti zdaj ob staro omario, zdaj ob začrnelo steno, da se ni zgrudil, ker so mu noge kar trepetale, kljucala mu v kolenih. Ista bolna misel je sedela ob njem za mizo, ko si

je naslanjal težko glavo s suhotno roko in se izpraševal spet in spet: "Kaj sem jim storil, da so mi vzele vse, še mojega Boga in Zveličarja?"

Ista težnja in moreča misel mu je ležala na sru kakor mora v viharni noči od torka do srede: "S čim sem se pregrešil tako hudo, o ljudje božji, da ste mi vzele mojega Boga?"

Okoli kočje je divjal bučen vihar, bučen vihar je divjal v njegovem sru. V grenke misli je zaslišal, začutil zdaj zdaj, kakor šume in ječe gozdovi na gorah: kakor da bi prihajal sodni dan, ki jih trešči vse v prepad, v uničenje. Ob potoku so vršele vrbe in stokale kakor v smrt-nih težavah. V strugi je grgrala in šumela narasla voda, od mlina je šumela s podvojeno bučnostjo in močjo.

Tedaj mu je prišlo zunaj iz lačnih valov čudno povabilo in mu je potrkalo na trpeče srce. V tistem hipu se je zazibalo skozi srce skoraj sladko hrepenenje: "Ko bi šel v vodo! Da bi me ponesla odtod, daleč kam, kjer ne bi nihče poznal moje sramote!"

Začutil se je na tihem sam tem mislim. Nikoli do danes ni mislil kopneče na tuji svet, in nikoli si ni še zaželel odtod, iz tihe doline, ki ga je rodila in vzgojila, izmed gor, ki jih je gledal vse življenje, jih ljubil z vso dušo. A glej, čudo, zdaj na stara leta si je zaželel odtod; tako velika je bila sramota, ki se je zgrnila nanj kakor groza sodnega dne. Saj mu je vtisnjen na čelo pečat zločinca in zavrnica. Vsi bodo videli znamenje, vsi bodo vedeli: "Ni več vreden, da nosi križanega Boga!"

A daleč, daleč odtod ne bi vedel nihče. Nepoznan bi živel tam, umrl nepoznan, v miru in brez večne sramote.

Zmagala ga je naposled telesna utrujenost, zmagala ga duševna bol; usmiljeni spanec se mu je spustil na oči in jih je zaklopil.

A glej, sredi spanja se je nenadoma stresel in splašil. Planil je pokoncu, z blodnim pogledom je zastrmel po sobi in se plašen vprašal: "Ali je že velikonočno jutro? Pa sem zaspal?"

Zbegan dči so se uprle v mala, umazana okna, da se pre-pričajo, ali res že gleda pri njih v sobo velikonočni dan.

Res se je slabotno belilo skozi okna. A ni se naslanjalo ob okna belo lice jutranje zarje, vse še blede od nočnega hladu. Bil je le beli snežni prt, ki ga je pogrnila čez zemljo razljučena zima, da zadušil z njim nežno deco sovražene pomladi.

Matija je slisal, kako šumi mimo bajte narasli potok, kako udarjajo ob streho kože trpeče vrbe, ki se še vedno kri-vijo pod jezo viharjevo.

Tedaj se je zavedel. Tiha bol, skoraj zadovoljstvu in sreči podobna, se mu je razlila za prvimi strahom skozi srce in dušo.

"Ni še Velika noč. Bodi Bog zahvaljen!"

A komaj se je vzradostil, ga je že ščemeče zapelo v sru.

"Kaj mi hoče Velika noč? — Brez pomena je zdaj zame — le moje sramote dan bo."

Polagoma je odpiral zunaj dan zaspane oči. Počasi se je prebujal kakor lene dete. Neprijazno je odseval pusti njegov obraz skozi dremotna očesa bajte, skozi motna okna.

Oči Matijeve so, ko so se odtrgale od oken, obvisle na velikem začrnelim razpulu, visečem v kotu nad mizo tik pod nizkim stropom. Vse otemnelo je že bilo telo Gospodovo, da je Matija iz postelje komaj razločeval dolge, že zelo obledle krvave srage, ki so polzele od kronane glave in od globoko rezvajoče rane na desnji strani prsi doli do pasu, čez pozlačeni pas dalje doli čez bolesto napete noge.

Kakor zamaknjen je strmel Matija v znamenje. V dremot-

nem, migotajočem polmraku se je dozdeval njegovim utrujenim očem izraz okrvavljenega lica še žalostnejši. Glej, ali ni še globlje ko druge dni povešena s trnjem ovenčana in obtežena glava? In glej čudo, ali se ni ta trpeča glava hipoma dvignila, in ni li iz polpriprtih oči švignil nanj bolesti poln, očitajoč pogled?

"O moj ljubi Jezus!"

Planil je iz postelje, zgrudil se na kolena, povzdignil drhteče roke visoko gori proti znamenju in glasno, bolesto izjehal:

"O Jezus, moj Gospod in moj Bog, saj te ljubim. Ne zavrz me tudi ti!"

VI.

Veliki petek

Matija je oblekel črno suknjo na splehet. Pred leti jo je podedoval po župniku spodaj pri Fari. Pomagal je v župnišču pri košnji, ko je položila starčka pljučnica na posteljo in mu je v nekaj dnevih upihnila luč življenja. Sestra župnikova mu je po pogrebu podarila suknjo.

Imel jo je v velikih časteh. Oblekel jo je le ob največjih slovesnostih, ob procesijah, ko je nosil križ.

Gori pri Sv. Urhu so položili Gospoda v grob že v četrtek popoldne. Leto za letom je prišel župnik od Sv. Lucije popoldne gori k cerkvi, da izvrši slovesnost, zakaj v petek je imel dovolj opravka v domači cerkvi in ni mogel priti.

Nikoli ni zamudil Matija te svečanosti, letos prvi pot. Ni si upal iti, bilo ga je preveč sram. A v duhu se je je udeležil. V duhu je gledal, kako neso med petjem in molitvami blestečo monštranco iz oltarja v božji grob, ki ves žari od raznotarnih luči. In v duhu je gledal, kako položi župnik na cerkvena tla velik križ, ponižno poklekne pred njim, pobožno počasti Kristusa, na križ razpetega. Za župnikom sta pokleknila cerkvena ključarja, če sta bila v cerkvi. Potem je pokleknil in izkazal čast križanemu Jezusu vsako leto on, Matija. Imel je staro pravico do tega, saj je bil to tisti križ, ki ga je nosil že toliko, toliko let.

Letos nima več te pravice. Zato ni šel k slovesnosti. A srce je ob tisti uri doma krvavelo in jokalo.

A danes se ne more več premagovati. Če že nositi ne sme Križanega, vsaj videti ga sme, danes vsaj, na dan trpljenja Gospodovega, na dan, ko žaluje zemlja in nebo.

Pa se je obril, umil, oblekel najčistejšo srajco in staro črno suknjo in je šel.

Nad dolino, gori ob ovinku ceste, preden je ravil za skalo, ki zakrije pogled navzdol, je obstal; hodil je težko, sapa mu je pohajala — čutil je, kako se je kar čez noč postaral. Ozrl se je navzdol in je ves ostrmel, kakor da vidi ta kos sveta danes šele prvič. Nikoli se mu še ni zdela dolina tako krasna, nikoli še ne siromašni rodni dom tako prijazen, blag in lep, vse ljubezni tako vreden. Premagala ga je čudna mehkoča, topla ginjenost, ki si je sam ni mogel raztolmačiti.

Le s težavo, s silo skoraj je odtrgal pogled od doline in rojstne hiše, da nadaljuje pot. A tik skale se je še enkrat ustavil, se še ozrl z dolgim, toplim pogledom po dolini — da se poslavlja od nje, sami ni vedel.

Ko je prišel v cerkev je našel tam le nekaj žensk in otrok — večinoma so prihajali ljudje ali zjutraj ali proti večeru; večer so molili vse tri dni, v četrtek, v petek in v soboto, skupno rožni venec in litanije. Ženske, zatopljene v molitev in v premišljevanje trpljenja Gospodovega, se niti zmenile niso za prisileca. Z večjim zanimanjem so ga ogledovale otroci, ko je pokleknil tik velikih vrat, se globoko poklonil Najsvetejšemu v božjem grobu, nato stopal počasi, po pr-

stih in svečano — črna suknja ga je delala še svečanejšega, otrokom še zanimivejšega — proti križu, ležečemu na črni blazinici gori ob obhajilni mizi. Pobožno je sklenil roke, — se zgrudil na kolena, se pripognil doli h Križanemu in mu poljubljal krvaveče rane, žgoče, glasno, da se je slišalo po vsej cerkvi. In zamolli vzdih, kakor s silo zadrževan jok, so zatrepali skozi mistično tišino in globoko svečanost cerkve, ki je bila danes vsa božji grob . . .

* * *

Komaj so odmolili litanije po rožnem vencu, komaj so se pokrižali, nekateri le napol, so se molilci usuli naglo iz cerkve, mlajši najprvi, za njimi starejši. Naposled je ostalo v hiši božji le nekaj stark, Matija in cerkvenik Miha. Ta je ugašal luči v božjem grobu, skrite za steklenimi, z vodo napolnjenimi kroglijami. Delal je polagoma in previdno, da kateče ne prevrže, da ne razlije olja — ne zlomi steklenice. Ko je druge že vse pogasil, da je obledel bujni lesk barvastih krogelj in so se povsem potopile v mraku groba, je vzel zadnjo rdečo skodlčico, ki je v njej še gorela luč, in jo je postavil na tlak sredi božjega groba; častno stražo. Najsvetejšemu, ki je ostalo izpostavljeno, ker ni bilo duhovnika, da bi ga prenesel v oltar, ga zaprl v tihi, tesni dom tabernaklja. Nato je vzel izpod monštrance dva svečnika z gorečimi svečami in je stopal z njima gori po cerkvi. Enega je postavil na obhajilno mizo, da svetli še zadnjim molilcem, drugega je vzel s seboj v zakristijo.

Nekako tedaj sta vstali pred božjim grobom poslednji molilci. Ena se je pokrivala in je tiho, naglo odšla doli po cerkvi, kakor da se je zakesnila in se ji silno mudi. Zadnja, stara Katra z Rebra, je počasi šepala proti vratom, polglasno molila in vzdihovala.

Samo Matija se ni mogel ločiti in ni mogel. Med rožnim vencem je klečal v poltemnem kotu ob stranskem oltarju; skril se je povsem v mrak, ker se je bal ljudi in ga je bilo sram. A zdaj, ko je bil sam v cerkvi — Miha je ropotal v zakristiji s težkimi, skripajočimi predali omare — je vstal, stopil urno gori proti obhajilni mizi, se zrušil tam na kolena pred Križanim, da ga še počasti, preden gre iz svetišča, ga prosi odpustčenja, ker ga letos ne bo več nosil.

Luč je sevala mešlo in slabotno z obhajilne mize doli na razpelo. V tej zabrisani, boječe trepetajoči polluči se je zadelo Matiji lice Zveličarjevo še bolj izmučeno in žalostno, kakor bi ga mučila nova bridkost zaradi njegovega izdajstva.

"O moj Jezus, usmili se!"

Globoko se je sklonil k trpečemu Gospodu, vroča solza mu je privrela iz oči in je kanila na okrvavljene prsi Zveličarjeve. Sveča na drugem koncu obhajilne mize je vzplamtela v tem hipu višje in jasneje; čudne sence so se odtrgale od sten in so bežale po cerkvi kakor plašni duhovi. In glej, ali ni Gospoda kimal s trpečo, kronano glavo, okimal žalostno in očitajoče?

(Dalje jutri.)

DR. L. E. SIEGELSTEIN

Zdravljenje krvnih in kroničnih bolezni je naša specialiteta.
308 Permanent Bldg. 746 Euclid ave. vogal E. 9th St.
Uradne ure v pisarni: od 9. zjutraj do 4. popold. od 7. ure do 8. zvečer. Ob nedeljah od 10. do 12. popoldne.

TUJEZEMSKA POTRDLILA ZNAČLJO USPEH

Ako pošljate denar korešpondentom deset tisoč milj daleč ali bližje je VASE ZADOVOLJSTVO s postrežbo tujezemskega oddelka odvisno zelo mnogo na tem kako

HITRO

pride denar na določeno mesto. Na stotine naših obiskovalcev — vstevši posameznike in trgovska podjetja — pošilja skozi naš tujezemski oddelak. PODPISANA POTRDLILA, katera so vrnjena nam iz tujezemskih držav, potrjujejo, da je denar, poslan potom našega oddelka hitro izplačan — da ga je prava oseba prejela TOČNO.

Direktna žična zveza s tujezemskimi menjalnimi trgi.
TUJEZEMSKI ODDELEK.
Drafti, — kabli — denarne nakaznice.

OTIS & CO.

216 Superior Avenue.

Po stopnicah navzdol v CUYAHOGA BLDG.

Nasproti pošte.

Poslovalnice v severnem delu Ohio:
AKRON YOUNGSTOWN

LOKALNE NOVICE.

— Vsak dan slišite angleščino, toda vedno vas motijo eni in drugi besede. Zakaj bi ne kupili angleško-slovenski besednjak, katerega je spisal Dr. F. J. Kern. V njem najdete vse te besede, se jih priučite in z lahkoto obladate vsakdanjo angleščino. Vaša zavest, vaša pridnost in vaš trud bo pripomogel, da se naučite potrebnega jezika. Stopite v naš urad in kupite ta besednjak. Stane samo \$5.00.

— Iščejo se srodniški Samuel Schnell, ki je preje stanovan v Clevelandu. Nahaja se v Emergency bolnišnici, popolnoma nezavesten.

— Mesto Cleveland je pri zadnji seji v torek zvečer povzdignilo mestne davke za 58 in pol odstotka pri tisoč dolarjih. Davke se je povzdignilo pač raditega, ker je mesto zadolženo do skrajne mere.

— Mrs. Mabel Rose na 5805 White cesti je bila napadena od možkega, ki jo je prisilil, da je ušel v kuhinjo. Potem jo je držal za usta, da ni mogla upiti ter ji med tem vzel denarnico, v kateri je imela \$85.00, nakar je ušel.

— Harry Pitmana so povabili trije moški, da naj z njimi pelje v taxi-avtomobilu. Harry je sprejel ponudbo, toda po poti so se ti trije tihi premislili in prisilili ga, da jim je dal \$65 denarja. Vzeli so mu tudi nekaj obleke, nakar so ga vrgli iz avtomobila. Harry stanuje na 1130 St. Clair cesti.

— V zadnjih desetih letih so ameriški zobozdravniki postavili nič manj kot petdeset milijonov umetnih zob. — Koliko jih bodo v prihodnjih desetih letih?

— Waterloo klub S. D. D. v Collinwoodu bo imel mesečno sejo v soboto zvečer, ob osmi uri v Kuncičevi dvorani. Prosi se vse člane, da se udeležijo seje, ker pride več važnih stvari na dnevni red. Tako se bo predložilo zaključek računa od semnja; na vrsto pridejo volitve novega blagajnika in odbora za sestavo pravil Waterloo kluba. Seja se je preložila mesto v sredo, na soboto, in to radi gotovega zadržka.

— C. Lapitski je bil povožen od nekega avtomobila, ki ga je povozil na 28. vzhodni cesti in Elyria cesti, v Lorain.

— Steve Civalak je bil od višje porote postavljen pod varščino tisoč dolarjev, ker je napadel 15-letno Mary Jovič iz Loraina.

— Dolgo časa so pečlarji hrepeneli, da bi stala v njih hramu ura, katero bi ne bilo potreba navijati. Hm, sedaj jo že lahko dobite. Mr. Frank Cerne je dobil nekaj takih ur, ki vedno gredo, pa če je pečlar doma ali ne. Konstrukcija ure je lepa in umetna; lahko vam stoji kot okras in časovno merilo v vaših sobah. Ta ura je nekaj novega, ki ne potrebuje navijanja. Ura sama pa je pod steklenim

plazem ali pokrovom, kakor že hočemo reči. Visoka je deset inčev in tri inčev v premeru. Lahko si jo ogledate v trgovini.

— Kadar kupujete, obiščite naše domače trgovce; če jih poznate, jim morda tudi lahko zaprete, da si na ta način vpljemo saj en kos domače trgovine.

— Mleko se bo zopet podražilo. Oni, ki razprodajajo mleko v večjih množinah, so vprašali za prirastek 36 in pol centa pri galonu, toda dovolilo se jim je le 32 in pol centa.

— Mesto Cleveland je sedaj peto mesto v Ameriki z oziroma na število prebivalstva. Torej zapomnite si: peto mesto, nič več šesto, kot je bilo še pred ljudskim štetjem.

— V zadnjih dveh tednih se je sprejelo v Clevelandu več sladkorja, kot kdaj prej v tako kratkem času. Upamo, da se ga bo sedaj lahko dobilo. Prodajalci na debelo smejo narediti po en cent dobička, prodajalci na drobno pa dva centa.

— Bert Schroedel iz 3218, zapadna 95. cesti, ki je v torek zvečer povozil do smrti Frank Popelka, starega šest let, na ogalu St. Clair in Addison cesti, je bil oproščen od policije. Pravijo, da ni njegova krivda, ko drugi zopet pravijo, da ni dal nobenega znamenja.

— Sinoči, malo pred polnočjo so našli mrtvo truplo in poleg njega samokres. Žrtev je bila prestreljena trikrat skozi telo. Samokres so pokali in kroglice so švigale na Quincy cesti in blizu 93. cesti. Neka ženska, ki živi v bližini, je šla telefonirati policiji, katera je prihitela na mesto. Toda ko so prišli na kraj streljanja, je že vse potihnilo, le truplo neznanca je ležalo na tleh. Ko je prišla pomočna policija, je bil poslan alarm na vse policiste. Malo pozneje sta stražnika Houska in Bartunek našli na 116. vzhodni cesti tri moške, ki so bili oboženi in eden celo z rano v stegnu. Rana je bila še sveža, pravkar zastreljena. Možki se je izrazil, da je zadobil tisto rano ob deseti uri nekeje na Woodhill. Policija jih je takoj zadržala, ter pronajdla, da znamenja odgovarjajo tako, da so oni najbrže morilec neznanca, ki so ga našli na Quincy cesti. Neznanec je bil ubit pač iz maščevanja po njegovem življenju, ne pa iz namena, da se ga ustrelji, kajti pri njem so našli denar in zlato uro. Možki je imel pri sebi pisma.

— Clovek ne prihaja iz opice, pravijo nekateri ljudje. Kako prav imajo, kajti opica sama bi jim zamerila, če bi jih poznala, kako omejeni so na pameti.

— Tiskarski škrat in urednik se sovražita; toda čimveč je sovražstva, tem manj je napak, in večja prijatelja sta si. Ali ni to čudno?

Amerikanec.

Erwin Carle.

Nad majhnim otokom sredi razburkanih vodovij new-yorskega pristanišča se dviga visoko v zrak velikanski kip. — Otok se imenuje otrok prostosti, in kip se imenuje kip boginje neodvisnosti.

Velikanska ženska postava, ki je glava je kronana od venca zvezd, dviga ponosno v zrak svojo desnico, nosečo plamenico. — Za to postavo pa se dvigajo puste mase kamenja, ki predstavljajo mesto gigantov.

Preko vodovij odmeva v pestrobolnih glasovih bučno šumenje ameriškega boja za življenje. Kip stoji tukaj nepremično in mrzlo. — Nikako umetniško delo ni to. Le plakati, ki vlije v bron. — Amerikanec, naj bo možki ali ženska, otrok ali mladenič, ki pride mimo boginje prostosti čuti, kako mu hitreje utripa srce.

Velikanska soha predstavlja namreč veroizpoved ameriškega naroda: Amerikanec je prost.

Amerika je največja, najboljša in najlepša dežela na svetu. Ponoči bleste električne lučice iz glave boginje in iz plamenice se vsipa na morje močna luč. — Oddaleč pa rožni in valovi mesto. — Celo morje luči se prikazuje ačesu, ko se bliža New Yorku. — To morje luči meče dolge žarke, ki se stezajo daleč v deželo preko neizmerno velike dežele.

Najbolj izrazita pa je luč, ki izhaja iz baklje boginje svobode. Kip je tako velikanski kot ga ni postavil še noben drug narod in smer proti zapadu, katero kaže zračna črta, je kot nekak kažipot, ki nam kaže pot v daljino neizmerno deželo.

Skozi vse raznolikosti, brez-misehna nasprotstva, nepojmljive lepote in grde strani Amerike se vleče ta ameriška črta, ki združuje in spaja vse. Še nikdar ni bilo naroda, ki bi vstal pod bolj težkimi razmerami. — Mešanica jezikov v Babilonu je bila smešna malenkost v primeri z jezikovno zmedo v Ameriki. Edinole v mestu New Yorku govore vse civilizirane jezike sveta ter tudi par neciviliziranih. V mestu New Yorku so ceste, kojih jezik in običaji so sosednim cestam prav tako tuji kot da bi lažale dotične ceste na nasprotnih straneh zemeljske poloble. Narodno ameriško marš-godbo, ki je tako značilno ameriška, komponirajo spretni ruski Zidje. Največji izvedenec gledališča v Ameriki je bil galiliš izid. Mala gledališča na vzhodnem delu New Yorka vodijo izključno Italijani. Policije dežele obstoja preko treh četrtin iz Ircev. — V New Orleansu so mestni deli, kjer govori prebivalstvo izključno francoski. — V obširnih ozemljih države Nebraske stanujejo izključno Norvežani. — To-liko čistih nemških naselbin je, da je v Aeriki pet mest, ki se imenujejo Bismarck.

V črnih pokrajinah južnih držav so zamorske občine, v katerih še vedno negujejo starodavno vero zapadnoindijskih črncev, ki priznava človeške žrtve. Te žrtve obstajajo iz otrok. Razentega pa se vrše pri takih venskih slavnostih grdi spolni izgredi. — V Čikagu uživajo uslužbenk evelikih trgovin tekot od-mora med delavskim časom predavanja o židovski literaturi. Med znanimi možni ameriške javnosti je redkokdaj najti človeka, kojega stari oče ni bil angleškega, nemškega ali sploh inozemskega izvora. Da je mogel iz tega Babilona človeških plemen in jezikov vstati združen narod povsem določene mednarodne karakteristike, je eno največjih čud človeške zgodovine. To čudo pa je završila tako-

zvana ameriška črta. — Amerikanec je prost! V Ameriki je vsakdo svoje sreče kovač.

Amerika je največja, najlepša in najboljša dežela na svetu.

Največja sreča za človeka je, da more biti Amerikanec.

Amerika je dežela Boga. —

Če bi ne bil uspeh teh ameriških principov tako neoporečen kot je dejanski sedaj, potem bi morali misliti na stari pregovor, da ima največji kričič najbolj prav. Tega pa ne moremo izjavljati, ker je Amerika proizvedla v dvajsetem stoletju najbolj važen narod sveta.

Amerikanec je namreč odnekaj razbobač po celem svetu svoj ameriški pravec, ter pokazal pri tem, da ima močna pljuča. — Bila je to vedno ista viharna pesem. Bila je to pesem o velikanskih prednostih in o neomejenih možnostih. — Clovek mora sedaj nehoti misliti, ne s smehom, temveč zelo resno na oni naivno otroški kritik ameriških prijateljev iz onih časov.

— Jaz sem Amerikanec ter sem prekleto ponosen na to. To je najlepša dežela na svetu, v kateri nima predsednik niti za trohico več pravice kot navadni voznik. Imamo več denarja kot vsa stara Evropa. Mi re-dimo več prašičev in bolj debelih kot ves ostali svet. Kakor-hitro se bomo hoteli boriti, bomo razbili ves svet v kosce.

— Naša morala je najboljša morala in naša pobožnost je najlepša pobožnost. Naša res-nicoljubnost j eogromna in naša čast neomadeževana. Naša dekleta so najbolj deviška, naše ženske so najlepše. Naši možje so sol sveta, kajti mi smo Amerikanci in smo prokleto ponosni na to. — To je de-žela Boga in sploh...

Ali ni to zvenelo komično? — Da, zvenelo je komično, a ne zveni sedaj prav nič več. — Ta nekdanja izvajanja, o katerih je svet domneval, da so le

PARNIK CUNARD PA-ROBRODNE ČRTE

"ITALIA"

odplove proti TRSTU
31. julija

Cena \$100 — in \$5.00
vojnege davka.
Pridite po listke v naš urad
nemudoma.

ZUPNICK & CO.

Tujezemska Menjalnica
in
Parobrodna agencija

6024 St. Clair Ave.

CLEVELAND, O.

(160-66)

NAZNANILO IN VABILO.

Pred kratkim časom so se snidli člani Slovenskega Socijalističnega kluba št. 49 in so zopet izvolili odbor, ki bo nadaljeval z delom v prid delavstva. (Pripona) Klub št. 49 bode sedaj deloval po načrtu Jugoslovanske Socijalistične Zveze.

Zatorej ste vabljeni vsi Slovenci in Slovenke, da pristopite v naš klub, vi vsi, ki ste naprednega mišljenja in kateri odobravate načrte socializma! Vaša dolžnost, kot delavci je, da pridete na sejo in da postanete član ali članica tega kluba. Vi čimveč nas bo tem bližje naših ciljev bomo in čim močnejši smo tem preje bomo premagali kapitalizem. Naš klub ima se je vsak prvi in tretji petek v mesecu v dvorani poznanega rojaka Jos. Kunciča na Waterloo Rd. Collinwood. Torej na svidenje na 16. julija.

Tajnik.

izraz bohaštva, imajo v sebi veliko resnice in to prav posebno raditega, ker so te stvari v Ameriki sami vsak dan in vsako uro bobnali v ušesa ljudi.

Govornik na javnem trgu je govoril o tem, duhovnik je pridigal to raz leco, listi so pisali o tem, šola je učila to, družba je širila te nauke in moške v javnih uradih so neprestano ponavljali to dogmo. Ameriški ponos je postal kvas, ki je tesno spojil posamezne, med seboj si tuje sestavine. To sredstvo je vzvišeno nad vsakim. Hvala je bila še vedno najbolj uspešni bič za priganjanje k delu. Clovek rad sliši, če ga kdo hvali, in ravno tako je z narodom, kateremu neprestano povdarjajo njegov narodnostni ponos. Ponos ne (Dalje prih.)

NAZNANILO!

Opozarjam člane Woodmen of the World št. 281 v Collinwood, da bom vsako zadnjo sredo v mesecu v Kuncičevi dvorani po-biral mesečnino od 7. do 9. ure zvečer. Torej prosim, ne hodi-te plačevati na moj dom.

Chas. Lampe, tajnik.

Dr. D. J. Smally

ZOBOZDRAVNIK
6204 St. Clair Ave.
Času primeren zobozdravniški urad
opremljen za vsakovrstno zobo-zdravniško delo.

BRIDGEWORK-PLATEWORK
naša specialiteta.
Ruvanje zob brez bolečin.
Čistimo zobe.
URADNE URE: Od 9 do 8:30
Ob nedeljah: 9 do 12.
Ob sredah popoldne zaprto.

Tel. Central 3596 W

Gramofonske Plošče

zahtevajte
novi cenik

Velika
zaloga
ur in
zlatnine.

Wm.

Sitter

5805 ST. CLAIR

AVENUE

Cleveland, O.

"KAM SE HOČEM PELJATI NA POČITNICE?"

je vprašanje časa. Toda oni, ki poznajo čarobnost velikih jezer, so že izdelali načrt za svoj leten izlet v ameriško krasoto. Posebno mikajoče za potnike je, Erie jezero s svojim neprekosljivim in mogočnim brodovjem. Na njegovih vodah boste našli največje in najsijajnejše par-nike.

Izmed teh parnikov je najpo-pularnejši "SEEANDBEE", ki plove dnevno med Clevelandom in Buffalo. "SEEANDBEE" je največji in najdražji parnik na svetu, kar jih plove po notra-njih vodovjih. Njegova veli-kost in razkošna notranjost je dala parniku splošno ime "Pla-vajoči hotel."

Potnik najde udobnost in po-čitek na takem potovanju po jezeru. Če se vkrcna na parnik v Clevelandu ali Buffalu ob 9. uri zvečer (Eastern Standard Time) mu ni treba celo noč mu-čiti se po železnici, temveč ima krasno noč in dober spatec in pride na zaželjeno mesto ob 7:30 drugo jutro.

Tajnik.

MALI OGLASI

ZANESLJIV GROCERIJSKI POMOČNIK za razvažanje gro-cerije, dobi delo takoj. Stalno delo, dobra plača. Zglašite naj-se na 667 E. 152nd. St. (2)

PRIJAZNA HIŠA za 2 družini, 5 sob in kopališče spodaj; 5 sob in stranišče zgoraj; elek. razsv. klet, podstreha, garaž; blizu St. Clair Ave, na E. 78. cesti. Ce-na \$8.000. Takoj se plača \$4000 Lastnik na 946 E. 79. cesti. (160-61-62)

KUPITE HIŠO za 5 družin. — Dve najboljši hiši na 67. cesti, prebarvane lansko leto in rav-nokar prepirane. Klet s plinom in pralnimi škafi, velika podstreha, dobra investicija. Cena lastnika \$11.000 — 1/2 v gotovini, Zglašite se ob večerih Burns, 547 E. 108 St. severno.

IŠČE SE 3 sobe za majhno družino, med 55. in 79. cesto. Po-nudbe naj se oddajo v upravništvu Enakopravnosti do 1. av-gusta. (160-61-62)

NAZNANILO.

Naznanjam članom dr. Car-niola Tent 1288 The Maccabees, da sem se preselil iz 6110 St. Clair Ave. na 1152 E. 61st St. to je v ozadju Mrs. Mihelčičeve hiše. Prosim cenjeno članstvo, da to vpošteva.

John Tavčar, tajnik,

1152 E. 61st St.

SPODAJ PODPISANI, POTR-JUEM, DA MI JE VE-LIKO POMAGAL

DR. IVNIK,

kiropraktik

5506 ST. CLAIR AVE.

kajti bolehal sem na jetrih, že-lodu, zaprtju in glavobolu ali omotici. Sedaj se pa počutim mnogo boljšega in zadovoljnij-sega. Zato ga priporočam vsa-kemu izmed bolnikov.

Kristijan Lozar

1100 E. 63rd St.

Moški za Baterijo

Izdelovanje baterij je prva in-dustrija sedanje dobe.

TEŽAKI

GRID CASTERS

PASTERS

PLATE BURES

PACKERS

INSPECTORS

— in —

MILLWRIGHTS

Najvišje plače za neizvežbane delavce.

AMERICAN EVER

READY WORKS.

WEST 117th & BERE RD.

REZILCI in BRUSLOI

Tudi preišejnje število NEIZVEŽBANIH MOSKIH,

ki so voljni delavci in se želijo izučiti. Dobra plača med vež-banjem.

Zglašite se v uradu med 9. uro zjutraj in 5. uro popoldne.

H. M. Kramer

1825 EAST 21ST ST.

157-161.

DOBRA KUCHARICA

se sprejme takoj v restavracijo. Samo zmožnim se je zglašiti. Dobra plača. Poizve se pri Jos. Milavec, 6110 St. Clair Ave.

DVE HIŠI NAPRODAJ.

Hiša s 7 sobami, na E. 63. cesti. Fornex, kopališče; cena \$4.500; Hiša za 2 družini na E. 68. cesti Velik lot; kopališče. cena \$6800. Takoj \$1.000 drugo po dogovoru.

Poizve se na 1087 E. 64th St. od 5 do 8. ure zvečer. Vprašajte za Fr. Meh. (150-62.)

NAPRODAJ!

Sladničarna in grocerija; zmer-na cena. Se prodaja radi odhoda v Evropo. 20 sob, trgovina, 5 garažev. Rent \$150. Zalastano za 2 ali več let. 4126 St. Clair Ave. (159-161)

LOT NAPRODAJ. Velikost 40-x150 s šendo 12x18 na Halle Ave. Cena po dogovoru. Lastnik Louis Gliha, 15519 Saranac Rd. Collinwood, O. (159-61.)

NIŠE NAPRODAJ.

Novi hiše po 8 ali 10 sob, za dve družini; vse moderno ureje-po; kopališče, furnezi, elektri-ka. Cene tem hišam so od \$6.000 do \$8.500, gotovine \$2.000.

Novi hiše za eno družino po 6 sob, kopališče, fornex, elek-trika, gotovine samo \$1.000. Prodajamo tudi farme vseh velikosti, kakor tudi lote na lahka odplačila.

Vprašajte na

15813 Waterloo Road.

pri

J. KRALL in D. STAKICH

(160-166)

NE BODITE BOLNI.

Ozdravite brez zdravil in ope-racij! V najtežavnejših slučajih kjer niso nudila zdravila nikake olajšave, je v devetih izmed deset slučajev kiropraktična me-toda zdravljenja povrnila bolni-kom zaželjeno zdravje. Torej pridite k meni. Preiskave in na-sveti BREZPLAČNI.

Geo. W. Hans D. C.

ZDRAVNIK KIROPRAKTIKE

8115 St. Clair Ave.

Uradne ure: 10-12; 2-4; 6-8.

Zenske strežnice.

A Vacation Trip That Satisfies

THE summertime will soon be here and with it the joys of a vacation trip. Where are you going? The Great Lakes is the mecca for particular and experienced travelers on business and pleasure trips. The D. & C. Line Steamers embody all the qualities of speed, safety and comfort, the freedom of the decks, the cool refreshing lake breezes. D. & C. a Service Guarantee. Daily Service May 1st between Detroit and Cleveland. Leave 6:00 P. M. Arrive destination 9:00 A. M. Daily Service April 1st between Detroit and Cleveland. Leave 11:00 P. M. Arrive destination 6:15 A. M.

MACKINAC ISLAND

Service June 14th to Sept. 14th. 3 trips per week June 14th to July 1st. July 1st to Sept. 14th, 6 trips per week.

Between Detroit and Buffalo Use Your Rail Tickets

Send 2c Stamp for Illustrated pamphlet and map of Great Lakes. Address L. C. LEWIS, G. P. A., Detroit, Mich.

DETROIT & CLEVELAND NAVIGATION CO.

A. A. SCHULTZ, President and General Manager.

J. T. McMillan, Vice-President

LIBERTY BONDI IN VOJ

NO VARČEVALNE ZNAMKE.

Prodajte sedaj. Mi plačamo v gotovini takoj. Simon, zanesljivi prekupčevalci, soba 216 Lennox Bldg., drugo nadstropje.

Vzemite vzpejajo. Vogal deveta cesta in Euclid ave. nad Singer Sewing Machine Co. Odprto do 6. ure zvečer.

Katerikoli gumija-sti obroč.

10 in 15% nižje nego regularna cena

Samo ta teden!

Garantirani za od 5,500 do 7,000 mili.

LEX TIRE STORE

6013 St. Clair Ave.

